



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2766/19-A

Název	Základní škola LOPES Čimice, Praha 8, Libčická 399
Sídlo	Libčická 399, 181 00 Praha 8 - Čimice
E-mail	reditel@zslogopedicka.cz
IČ	61387479
Identifikátor	600021246
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Stanislav Horáček
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Libčická 399, 181 00 Praha 8 - Čimice
Termín inspekční činnosti	16. 10. 2019 – 21. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, mateřskou školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve speciálně pedagogickém centru podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola LOPES Čimice, Praha 8, Libčická 399 (dále „škola“ nebo „instituce“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a speciálně pedagogického centra pro žáky s převahou vad řeči.

Škola je určena žákům s priznanými podpůrnými opatřeními, především s vadami řeči a s mentálním postižením. V průběhu vzdělávání na prvním stupni probíhá intenzivní odborná logopedická péče, jejímž cílem je eliminace řečových vad do takové míry, aby žáci zvládli výuku na druhém stupni v běžných základních školách. Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je poskytováno na obou stupních školy.

K termínu inspekce se ve škole vzdělávalo v 19 třídách 170 žáků, 86 účastníků v 7 odděleních školní družiny. Nejvyšší povolený počet žáků byl naplněn z 57 %. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo k nárůstu počtu žáků, a tím i pedagogických pracovníků.

Speciálně pedagogické centrum (dále „SPC“ nebo „centrum“) zajišťuje péči převážně o klienty s narušenou komunikační schopností, poskytuje metodickou podporu školám, vzdělávající děti, žáky a studenty s narušenou komunikační schopností a koordinuje činnost v oblasti školní logopedické péče pro pražský region.

Instituce je fakultní základní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2013 došlo ke změně na pozici ředitele školy (dále „ředitel“), jeho zástupce a vedoucí SPC. V průběhu krátkého funkčního období ředitel nastavil jasná pravidla chodu školy, která umožňují konstruktivní komunikaci všech aktérů vzdělávání i jejich participaci na chodu školy. Ředitel navázal na své dlouholeté zkušenosti z pozice zástupce ředitele a pokračuje v nastavené koncepci rozvoje školy. Hlavním cílem je realizace kvalitního výchovně vzdělávacího procesu, zaměřeného na využití vhodných vzdělávacích strategií, vedoucích k odstraňování nebo zmírňování logopedických vad. Dalším záměrem školy je podporovat rozvoj osobnosti žáků tak, aby byli schopni úspěšného zapojení v procesu inkluze do běžných základních škol. Účinnosti výuky napomáhá specifická organizace vzdělávání (malé kolektivy tříd) a účelné rozložení disponibilních hodin ve vzdělávacím programu. Pedagogům se většinu stanovených cílů daří naplňovat, o čemž svědčí např. zvyšující se počet žáků školy, vysoká míra aktivity žáků v hodinách a individualizace v průběhu vzdělávání. Koncepce rozvoje školy je úspěšně naplňována i v oblasti zkvalitňování materiálních podmínek, včetně modernizace pracovišť. Vzhledem k postupnému snižování počtu klientů v průběhu let, nevhodně nastavené organizaci v poskytování poradenské služby, nefunkčnímu kontrolnímu systému a nedostatečné komunikaci mezi členy týmu v minulých letech nastavila vedoucí SPC novou reálnou koncepci centra.

Ředitel efektivně přenesl část svých řídicích pravomocí na zástupkyni pro pedagogický proces, výchovnou poradkyni a vedoucí SPC. Pro zkvalitnění pedagogického procesu využívá porady užšího vedení a pedagogickou radu. S pedagogickou radou ředitel sice projednává stěžejní záležitosti týkající se výchovně vzdělávacího procesu i organizačního zajištění provozu, ale k jednotlivým zjištěním nejsou vždy přijímána konkrétní opatření ke zlepšení. Kvalita vzdělávání je posuzována hospitační činností, vycházející z předem stanovených priorit. Vzhledem k nastavení hospitační činnosti vedení školy, realizované

většinou pouze zástupkyní ředitele, není možné sledovat průběh vzdělávání v celém rozsahu a následně ověřovat zvyšování kvality práce jednotlivých pedagogů, což se projevuje odlišnou úrovní metodické a didaktické propracovanosti výuky jednotlivých vyučujících. Nedostatečná kontrolní a evaluační činnost v SPC vedla k nedostatkům v poskytování poradenské služby (nedostatky ve výkaznictví, nastavení organizace práce, personální zajištění).

Personální podmínky instituce jsou na velmi dobré úrovni a umožňují kvalitní realizaci vzdělávacího procesu. Pedagogický sbor je stabilizovaný, chod instituce zajišťuje třicet kvalifikovaných pedagogů a deset asistentů pedagoga. Poskytování poradenských služeb v SPC je zajišťováno osmi kvalifikovanými odbornými pracovníky - speciálními pedagogy a psychology. Metodická podpora začínajících a nově nastupujících odborných pracovníků SPC nebyla systematicky vymezena, chyběla jasná pravidla působení mentora a jeho zpětná vazba při vyhodnocení výstupů z vyšetření, což vedlo k výraznému postupnému snižování počtu klientů. Nastavené a realizované další vzdělávání podporuje odborný růst pedagogů i odborných pracovníků, respektuje potřeby organizace a přispívá ke zkvalitnění práce.

Vedení školy se ve spolupráci se zřizovatelem daří zajišťovat stav materiálních podmínek umožňující realizaci koncepce a školních vzdělávacích programů. Vybavení školy pomůckami a didaktickou technikou je kvalitní, ale není vždy efektivně využíváno. Standardizované psychologické a speciálně pedagogické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem na účel poskytovaných poradenských služeb, věk klienta, druh a stupeň postižení jsou v SPC náležitě a v plném rozsahu využívány odbornými pracovníky. Speciální pedagožky také využívají nestandardizované diagnostické nástroje. Diagnostické testové baterie v centru je však nutné doplňovat novými tak, aby odpovídaly aktuálním možnostem odborné praxe. Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových a odborných učeben. Nemá však vlastní tělocvičnu, hřiště a jídelnu, využívá zázemí sousední školy.

Plnění koncepčních záměrů školy účelně podporují rozvíjené partnerské vztahy. Zákonní zástupci žáků jsou informováni o činnosti školy, průběhu a výsledcích vzdělávání mnoha způsoby, včetně realizace společných akcí. Rozvíjí se přínosná kooperace se sociálními partnery, nadacemi a neziskovými organizacemi. Velmi dobrá spolupráce probíhá se zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společnými znaky sledovaných hodin byla vstřícná pracovní atmosféra a empatický, trpělivý přístup pedagogů k žákům. Malé kolektivy tříd a vhodné prostorové uspořádání umožňovaly pedagogům individualizovaný a v některých případech i diferenciovaný přístup vzhledem k individuálním potřebám a osobnostním předpokladům jednotlivců. Velký důraz pedagogové kladli na rozvoj komunikace. Vzhledem k zaměření školy byla na vysoké úrovni věnována dostatečná pozornost individuální a skupinové logopedické péči nejen v disponibilních hodinách, ale i v průběhu ostatních hodin, např. řečový vzor učitele, korekce vyjadřování žáků. Z průběhu vzdělávání je patrné, že podpůrná opatření jsou uplatňována systémově. Žáci byli vedeni ke správným návykům, v rámci možností k toleranci a spolupráci, což se pozitivně odráželo v jejich chování k sobě navzájem i k pracovníkům školy.

Nabídka vzdělávacích činností byla pestrá, promyšleně naplánovaná a ve třídách s výukou podle minimálních výstupů ve školním vzdělávacím programu vycházející z elementárních

základů. Kvalitu vzdělávání a účinnou motivaci žáků zvyšovalo časté střídání činností, využívání pestrých názorných pomůcek a ve třídách žáků mladšího školního věku i hravá forma výuky. Nové poznatky učitelé často předkládali s využitím více smyslů (multisenzoriální výuka), což přispívalo k jejich lepšímu zapamatování. Názornost výuky byla v menší části hospitovaných hodin podporována didaktickou technikou. Zvolené vzdělávací strategie odpovídaly individuálním potřebám i možnostem žáků, učitelé poskytovali žákům cílenou podporu (dopomoc, povzbuzování, pochvala). Převažovala kvalitní frontální výuka kombinovaná se samostatnou prací žáků, v části hodin s kooperativními činnostmi. V převážné části sledovaných hodin byly efektivně využity mezipředmětové vztahy, ojediněle i práce s chybou. V oblasti komunikace v cizích jazycích jsou cíleně procvičovány aktivní i receptivní řečové dovednosti, vyučující důsledně korigují nesprávnou výslovnost žáků. Sledované hodiny výchovných předmětů pozitivně ovlivňuje erudice pedagogů, jejich nadšení, schopnost zaujmout a předat své zkušenosti žákům. Kromě využití motivačních pochval za snahu a úspěšně vyřešený úkol učitelé věnují pozornost i formativnímu hodnocení. Tím poskytují žákům zpětnou vazbu o učebním pokroku a zároveň je upozorňují i na oblasti, v kterých potřebují další procvičování či upevňování učiva. Učitelé však méně využívali prostor v závěru vyučovacích hodin pro shrnutí učiva, zhodnocení práce žáků a spíše ojediněle vytvářeli možnosti k jejich sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení, které by podpořilo schopnost žáků uvědomit si úroveň získaných znalostí a dovedností. Vzdělávání některých žáků bylo efektivně podpořeno asistentem pedagoga.

Při výuce ve třídách s minimálními výstupy pedagogové promyšleně volili formy a metody práce, které vždy zohledňovaly specifické vzdělávací potřeby žáků a jejich individuální tempo. Ve sledované výuce si žáci přiměřenou formou osvojovali potřebné kompetence, byli vedeni k samostatnosti a soustředění při zadaných úkolech. Učební látka byla zpravidla probírána v souvislostech, nechybělo využívání mezipředmětových vztahů, propojení teoretického učiva s praktickými příklady činností (badatelské činnosti) nebo nácvikem komunikačních situací. Vyučující poskytovali žákům dostatečný prostor pro pochopení probírané tematiky. Efektivita vzdělávání byla výrazně podpořena využitím názorných pomůcek a didaktické techniky. Vzdělávací obsah ve sledované výuce vycházel z dosavadních znalostí a dovedností žáků, v části výuky realizované diferencované činnosti byly přizpůsobeny tak, aby žáci dosáhli v rámci vzdělávacích možností co nejlepšího výsledku. Ve výuce pedagogové účinně podporovali rozvoj praktických dovedností každého žáka. Realizované aktivity vedly k získávání klíčových kompetencí žáků, které jsou přímo využitelné v praxi. Žáci si upevňovali správné postupy a pracovní návyky. Spolupracovali na úrovni odpovídající jejich schopnostem, zadané úkoly vždy dokončovali (samostatně či s dopomocí pedagoga). Projevovali zájem o probírané učivo i o splnění zadaného úkolu, průběžné pozitivní hodnocení je podporovalo v dalším úsilí.

Účinnost výuky v menší části hodin částečně snižovala nižší míra pedagogických zkušeností vyučujících nebo méně účinná organizace vzdělávání, např. neadekvátní časová dotace pro danou aktivitu, nedostatečná práce s chybou, chybějící zpětná vazba žákům. V méně efektivních vyučovacích hodinách probíhala především frontální práce založená na dominanci vyučujících doplněná řízeným rozhovorem s malým prostorem pro iniciativu žáků.

Na výuku navazuje zájmové vzdělávání v rámci činnosti školní družiny, které probíhá v souladu s cíli školy, rozvíjí a upevňuje klíčové kompetence žáků. Rozložení a skladba aktivit respektovaly potřeby a zájmy žáků, zohledňovaly jejich psychohygienické a fyzické požadavky, žáci měli dostatek příležitostí k seberealizaci, odpočinkovým i relaxačním aktivitám. Činnosti byly dobře naplánované, provázané a zaměřené na témata, která byla

žákům blízká a srozumitelná, pozitivně je motivovaly a přispívaly k jejich zklidnění a relaxaci. Významným výsledkem vzdělávání byly přátelské vztahy mezi žáky, mnohdy schopnost ocenit úspěchy vlastní i spolužáků a rovněž jejich pozitivní vztahy k dospělým. Spolupráce asistentů s vychovateli a pestrá nabídka aktivit umožňovaly diferencovaný přístup a zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

Vedoucí SPC se postupně daří nastavovat pravidla týkající se organizačního chodu centra (poskytování poradenských služeb, supervize začínajících odborných pracovníků, pravidelná setkávání týmu) a tím zajistit jeho běžný chod. Díky kladnému přístupu ke klientům a erudici odborných pracovníků se daří včasná depistáž dětí již v předškolním věku, včetně nastavení podpůrných opatření dle konkrétních specifik postižení, péče formou pravidelné intervence v SPC, zajištění metodické podpory pro pedagogy a konzultace pro rodiče. Centru se daří dodržovat stanovené lhůty pro vyšetření klienta od podání žádosti a lhůty pro vypracování výstupů z vyšetření.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné i celkové výsledky vzdělávání žáků vykazovaly ve sledovaném období stabilní úroveň. Vzhledem ke vzdělávacím specifikům žáků není uskutečňováno externí testování. V rámci interního ověřování výsledků vzdělávání předkládají pedagogové své vlastní testy z hlavních předmětů pro jednotlivé ročníky. Záznamy z pedagogických rad dokládají, že jsou periodicky sledovány individuální pokroky a vzdělávací problémy žáků v jednotlivých předmětech. Schází ale systematická analýza výsledků vzdělávání žáků s návrhy opatření. Efektivitu realizovaných podpůrných opatření dokládá úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání. Výsledky vzdělávání odpovídají možnostem a schopnostem žáků. Ve školním roce 2018/2019 všichni žáci vycházející ze ZŠ byli přijati na odborná učiliště podle svého výběru. Kázeňská opatření nebo snížený stupeň z chování byly ukládány ojediněle, což koresponduje s velmi nízkým výskytem projevů problémového chování žáků. V průběhu školního roku se žáci v rámci školy účastní soutěží pro podporu výuky (např. literární soutěž). Ve sportovních aktivitách zaznamenali žáci úspěchy v rámci pražských speciálních škol (stolní tenis, plavání).

Systém poradenských služeb školy je komplexní a funkční. Školní poradenské pracoviště vytváří účinnou odbornou a metodickou podporu pro žáky školy, vyučující i zákonné zástupce. Tvoří jej výchovná a kariérní poradkyně, speciální pedagožka v oblasti logopedické péče, školní metodik prevence a metodik dopravní výchovy. Pravidelná kooperace pedagogů s odbornými pracovníky SPC zvyšuje účinnost vzdělávání žáků (podrobné podklady pro vyhodnocování výsledků na jednáních pedagogické rady).

Školní preventivní strategie reflektuje potřeby školy. Dobře nastavené preventivní mechanismy, zejména úzká spolupráce s ostatními pedagogy, přispívají k úspěšnému řešení vzniklých problémů v jejich počátku. Problematika rizikového chování je vhodně zařazena do výuky i mimoškolních aktivit. Škola pořádá besedy a semináře, spolupracuje s externími organizacemi. Pedagogové průběžně sledují situaci v třídních kolektivech, v případě výskytu vztahových problémů či rizikového chování následuje okamžitá intervence.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení došlo k personální obměně na pozici ředitele školy. Nárůst počtu žáků a tříd se odrazil ve zvýšení počtu pedagogických pracovníků.

Silné stránky

- kvalifikovaný a stabilizovaný pedagogický sbor včetně odborných pracovníků SPC,
- vstřícný, trpělivý a respektující přístup učitelů při výuce,
- účelná spolupráce učitele s asistentem pedagoga, jeho přínosná podpora při vzdělávání,
- kvalitní výuka s respektováním principů diferenciací, individualizace potřeb žáků při vzdělávání,
- systematické poskytování podpůrných opatření žákům,
- pestrá nabídka aktivit ve školní družině, individuální přístup vychovatelů k žákům,
- týmová spolupráce a účinné sdílení zkušeností odborných pracovníků SPC,
- vstřícný, respektující přístup odborných pracovníků se zákonnými zástupci a školními poradenskými pracovišti spolupracujících škol.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší účinnost hospitační činnosti, nedostatečný kontrolní systém,
- chybějící celková analýza výsledků vzdělávání žáků,
- chybějící kontrolní činnost vedoucí SPC,
- ve školním roce 2018/2019 nefunkční koncepce SPC (špatná organizace práce, chybějící kontrolní činnost, chybějící pravidelná setkání a sdílení v týmu),
- standardizované diagnostické nástroje pro speciálně pedagogickou a psychologickou práci nejsou inovovány,
- chybějící evaluace realizovaných poradenských služeb SPC.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zvýšit účinnost kontrolního a hodnotícího systému, poskytovat pedagogům efektivní zpětnou vazbu a potřebnou metodickou podporu směřující ke kontinuálnímu zlepšování kvality jejich práce a k dosahování požadovaných dovedností žáků,
- systematicky analyzovat výsledky vzdělávání žáků,
- posílit závěry hodin pro shrnutí učiva, zhodnocení práce žáků, jejich sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení, které by podpořilo schopnost žáků uvědomit si úroveň získaných znalostí a dovedností,
- zajistit účinnou kontrolní činnost odborné práce centra,

- nutná inovace standardizovaných diagnostických nástrojů pro speciálně pedagogickou a psychologickou práci,
- zvýšit účinnost kontrolního systému při vedení spisové dokumentace klientů SPC.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy LOPES Čimice, Praha 8, Libčická 399 vydaná v úplném znění, ze dne 27. 6. 2016
2. Rozhodnutí MŠMT, čj. MSMT-27900/2018, ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 3. 9. 2018, s platností od 3. 9. 2018
3. Jmenování do funkce ředitele Základní školy LOPES Čimice, Praha 8, Libčická 399, platné k termínu inspekce
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *LOPES*, s platností od 1. 9. 2019
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Naše škola* s platností od 1. 9. 2014
6. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní družiny, platný k termínu inspekční činnosti
7. Školní řád s účinností od 3. 9. 2018
8. Vnitřní řád školní družiny s platností od 3. 9. 2019
9. Vnitřní řád speciálně pedagogického centra platný k termínu inspekční činnosti
10. Výroční zpráva o činnosti základní školy za školní rok 2018/2019
11. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekční činnosti
12. Školní matrika k termínu inspekční činnosti
13. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekce
14. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních letech 2018/2019, 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
15. Výběr třídních knih ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
16. Portfolio výchovného poradce pro školní roky 2018/2019 a 2019/2020
17. Preventivní program školy pro školní rok 2019/2020

18. Plán DVPP pro školní rok 2019/2020
19. Výběr z dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vybraný vzorek spisové dokumentace klientů centra
20. Výkazy o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 30. 9. 2019, k 30. 9. 2018 a k 30. 9. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Iva Hlásenská v. r.
Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka	Jana Čalová v. r.
Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor	Jiří Wagner v. r.
Ing. Marta Dykovská, kontrolní pracovnice	Marta Dykovská v. r.
Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice	Šárka Snížková v. r.

V Praze 11. 11. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Horáček, ředitel školy

Stanislav Horáček v. r.

V Praze 25. 11. 2019